

Sisällys

Lukijalle	9
Johdanto – päivähoidon perustehtävät	11
Ainutlaatuinen lapsi	19
Lapsen ominaislaatu ja temperamentti	19
<i>Ympäristö ja perimä .....</i>	<i>19</i>
<i>Temperamentti .....</i>	<i>20</i>
<i>Temperamentti ja kehitykselliset vaikeudet .....</i>	<i>23</i>
Lapsi havainnoinnin kohteena	24
<i>Yksilöhavainnointi .....</i>	<i>24</i>
<i>Ryhmähavainnointi .....</i>	<i>27</i>
<i>Havainnoinnista toimintaan .....</i>	<i>27</i>
Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen	31
Perustilanteet	31
<i>Lapsen etu .....</i>	<i>31</i>
<i>Empatia .....</i>	<i>33</i>
<i>Lapsen hoito ja hoiva .....</i>	<i>36</i>
<i>Onnistumisen kokemukset .....</i>	<i>38</i>
<i>Leikki .....</i>	<i>40</i>
<i>Oppiminen .....</i>	<i>42</i>

<i>Vuorovaikutus</i>	47
<i>Lapsiryhmä ja ryhmädynamiikka</i>	52
<i>Omatoimisuus</i>	56
<i>Siirtymätilanteet</i>	58
<i>Aamupiirit</i>	60
<i>Struktuuri</i>	62
<i>Säännöt, ohjeet ja seuraukset</i>	66
<i>Ryhmän hallinta</i>	71
Erytystilanteet	72
<i>Levoton lapsi</i>	72
<i>Lapsen stressi</i>	83
<i>Toiminnan ohjaus</i>	86
<i>Ongelmien pohdinta</i>	88
<i>Tukemisen tavat</i>	90
<i>Lapsen kehitys ja sen poikkeavuudet</i>	98
<i>Näkemyksistä lapsen vaikeuksista ja ominaisuuksista</i>	99
<i>Lapsen kehitykseen liittyviä vaikeuksia</i>	101
<i>Vammaisuus ammatti-ihmisten puheissa</i>	116
Kasvattaja	119
<i>Kasvatustyyli</i>	119
<i>Salliva kasvatustyyli</i>	120
<i>Auktoritatiivinen kasvatustyyli</i>	120
<i>Laiminlyövä kasvatustyyli</i>	120
<i>Autoritaarinen kasvatustyyli</i>	121
<i>Kuinka meillä toimitaan?</i>	121
Minä kasvattajana	122
<i>Asenteet</i>	124
<i>Omat varjot</i>	126

<i>Persoonan käyttö ja ammatillisuus</i>	129
<i>Työssä jaksaminen</i>	131
Lapsen näkeminen	138
<i>Kokonaisvaltainen ihmiskäsitys</i>	139
<i>Kehollisten kokemusten merkitys lapselle</i>	140
<i>Tajunnallisuuden merkitys lapselle</i>	144
<i>Elämäntilanteen merkitys lapselle</i>	145
Kasvattajan oma oppiminen	146
<i>Oppimisen viitekehykset</i>	146
<i>Kokemuksellinen oppiminen</i>	149
Vanhempien ja kasvattajien välinen yhteistyö	151
<i>Vuorovaikutus yhteistyössä</i>	156
<i>Ammatillisuus vanhempien kohtaamisessa</i>	167
<i>Yhteistyökäytännöt</i>	171
<i>Kasvattajan tarvitsema tieto perheestä</i>	173
<i>Mielikuvat</i>	175
<i>Yhteistyötä hankaloittavat tekijät</i>	176
<i>Perheiden tuen tarpeet</i>	177
Toimintaympäristö	179
<i>Hyvä toimintaympäristö</i>	179
<i>Fyysinen toimintaympäristö</i>	179
<i>Toiminnallinen toimintaympäristö</i>	180
<i>Psyykinen toimintaympäristö</i>	182
<i>Sosiaalinen toimintaympäristö</i>	183
<i>Pedagoginen toimintaympäristö</i>	183
<i>Kulttuurinen toimintaympäristö</i>	186

Arviointi päivähoitossa	187
Ajan käyttö	191
Tiimin toimivuus	192
<i>Tiimipalaverit toimiviksi</i>	193
<i>Työntekijöiden erilaiset toimintatavat</i>	194
Lopuksi	199
Lähteet	202